

הדמות במראה

יש הרבה סיבות מדוע עלינו לסגת מרוב שטחי הגדה המערבית. רצוי בהסדר, ואם לא ניתן להשיגו – בלעדיו. ערעור מעמדה הבינלאומי של ישראל והגברת היחס העויני נגדה הן סיבה אחת. החרם האירופי על השטחים שמעבר לקו הירוק הוא סיבה נוספת. לכך מצטרפת ההערכה שהשליטה בפלסטינים פוגעת בסיכויינו להשיג הסדר נוח בגולן (כיום כורכים האירופאים את שני הנושאים יחד, וחולשת העמדה הישראלית ביחס לפלסטינים מקרינה גם על הגולן).

אולם מכל הסיבות שניתן למנות, יש אחת עיקרית ומרכזית: החזקתם של שטחים אלה, שבהם חיים למעלה ממיליון פלסטינים חסרי זכויות אזרח, פוגעת בנו כישרואלים ואינה עולה בקנה אחד עם דמות המדינה שבה היינו רוצים לחיות. הגדה המערבית נמצאת בשליטת ישראל 46 שנה. חלק נכבד מהקרקעות בגדה הן קרקעות מדינה, שנחשבו בשעתו כשייכות לירדן ונמצאות כעת בשליטת ממשלת ישראל. שטח נרחב מהן נמסר למתנחלים, חלקו – כפי שאנו שומעים כעת – בחינם. מספר המתנחלים בגדה הולך וגדל.

החזקתם של שטחים שבהם חיים למעלה ממיליון פלסטינים חסרי זכויות אזרח פוגעת בנו כישרואלים ואינה עולה בקנה אחד עם דמות המדינה שבה היינו רוצים לחיות

במקביל, צמחו בשטח שתי שיטות משפט, המתקיימות זו בזד. הפלסטינים כפופים לחוק הירדני (כפי שתוקן על ידי הממשל הצבאי), והם נשפטים בבתי דין צבאיים. על המתנחלים, לעור מת זאת, חל החוק הישראלי, ובמקרה של חשד לעבירה פלילית יתברר דינם בפני בתי משפט אזרחיים. קיומן של שתי מערכות משפט נפרדות, לשתי אוכלוסיות החיות באותו אזור, הוא בלתי נסבל – ולא ניתן להצדיקו בפורומים בינלאומיים, אך בעיקר לא בפני ישראלים המאמינים שמדינתם חותרת להגינות כסיט ושוויון לאלה הנמצאים תחת שלטונה.

שאלות מקבילות מתעוררות לגבי זכויות למים ושירותים שהשלטון מעניק לתושבי הגדה, דוגמת טיפול רפואי, חינוך וכל מה שנדרש לחיי יום-יום. בכל אלה הפער בין מעמד המתנחלים ורמת חייהם לבין שכניהם הפלסטינים נעשה צורם יותר ויותר ככל שחולפות השנים.

תמיד ניתן לטעון שהפלסטינים נהנים מההתנחלויות ומהמעללים הישראליים, המספקים להם עבודה. אולם הטיעון רחוק מלשכנע. אחרי 46 שנות שליטה, אפשר היה לצפות שהשלטון יראג להקמת מפעלים של תושבי המקום, שיספקו להם תעסוקה. אך מטבע הרברים השלטון הישראלי דואג קודם כל לאזרחים שלו שהתיישבו בשטח, ואילו האינטרס של התושבים הפלסטינים נדחק לשוליים.

לכל אלה מצטרפות תופעות קשות כמו "תג מחיר" ופגיעה חוזרת ונשנית ברכוש פלסטיני, ולפתע מתברר שישראל עומדת חסרת אונים בפני סוג זה של אלימות שהתושבים הפלסטינים חשופים לו, וכי היא אינה מסוגלת להגן על אלה הנמצאים תחת חסותה. הדו"ח האחרון של מבקר המדינה העניק כעת גושפנקר רשמית למה שהיה ידוע זה מכבר: שישראל אינה מסוגלת, ואולי אינה מוכנה, לשמור על החוק והסדר בגדה.

השאלה מה יעשו לנו האירופאים ואם נדע להסדר איתם, אם יימשך המצב הקיים, היא שאלה חשובה אך אינה העיקר. במשך שנים רבות נהגנו כאילו מה שמתרחש סמוך לביתנו אינו נוגע לנו. הגיעה העת להתבונן בעצמנו ולשאול האם כך אנו צריכים להיראות. ■